

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
15.12.2020

ВИСНОВОК

про невідповідність судді Приморського районного суду міста Одеси
Кічмаренка Сергія Миколайовича
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Приморського районного суду міста Одеси **Кічмаренка Сергія Миколайовича** (далі – суддя), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Суддя допускав судову тяганину, зокрема, якщо це призвело до порушення розумних строків з метою надання учаснику справи фактичних переваг, наприклад, уникнути відповідальності тощо.

(підпункт 6.3 п. 6 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

Суддя без поважних причин систематично порушував встановлені законом строки розгляду окремих справ щодо керування транспортом у стані сп'яніння, що призвело до уникнення порушниками відповідальності за тяжкі порушення через закінчення строків.

Експерти зазначають, що закриття справ на цих підставах є одним з найпоширеніших способів ухилення правопорушників від покарання і цьому часто сприяють саме судді.

З погляду зовнішнього поінформованого спостерігача невмотивоване недотримання строків розгляду цих справ сприяє відчуттю безкарності в порушників та зростанню особливо небезпечних ДТП, породжує сумніви суспільства в чесності та непідкупності суддів і негативно впливає на авторитет суду.

1) Постановою від 27.09.2019 суддя закрив провадження у справі відносно Атакшиєва Ясіна Ільгаровича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що протокол складено 17.04.2019, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 14.05.2019. З якої

причини суддя повертав матеріали справи та пропустив строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

2) [Постановою](#) від 19.10.2018 суддя закрив провадження у справі відносно Вілкова Анатолія Анатолійовича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що протокол складено 17.07.2018, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 31.07.2018. З якої причини пропущений строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

3) [Постановою](#) від 18.03.2019 суддя закрив провадження у справі відносно Вілкова Анатолія Анатолійовича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що протокол складено 06.11.2018, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 14.11.2018. З якої причини суддя повертав матеріали справи та пропустив строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

4) [Постановою](#) від 29.05.2018 суддя закрив провадження у справі відносно Фетісова Андрія Борисовича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що протокол складено 06.02.2018, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 15.02.2018. З якої причини пропущений строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

5) [Постановою](#) від 16.07.2018 суддя закрив провадження у справі відносно Фетісова Андрія Борисовича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що правопорушення вчинено 13.04.2018, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 20.04.2018. З якої причини пропущений строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

6) [Постановою](#) від 28.12.2018 суддя закрив провадження у справі відносно Хамдієва Салвара Анваровича у зв'язку із закінченням на момент розгляду справи строків, передбачених ст. 38 КУпАП. З постанови відомо, що протокол складено 28.01.2018, згідно з автоматизованим розподілом, справа розподілена на суддю 08.02.2019. З якої причини пропущений строк на притягнення до відповідальності, у тексті постанови не зазначено.

Громадська рада доброчесності звертає увагу на те, що навантаження судді чи зловживання учасників справи процесуальними правами не можуть вважатися обґрунтованим виправданням неодноразового відкладення розгляду справи.

Недотримання строків розгляду справ про адміністративні правопорушення порушує конституційне право на судовий захист, гарантоване ст. 55 Конституції України, і

негативно впливає на ефективність правосуддя та авторитет судової влади. Судді повинні усвідомлювати особисту відповідальність за розгляд справ у встановлені законом строки, за якість розгляду справ, не допускати фактів зволікання, вживати всіх необхідних заходів з метою неухильного дотримання процесуальних строків. Суди можуть проводити розгляд справ на підставі наявних письмових доказів у справі за відсутності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, оскільки безпідставне умисне затягування справи нівелює завдання КУпАП, яким є, зокрема, охорона встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях, зокрема «Юніон Аліментаріа Сандерс проти Іспанії», виходить з того, що у випадках, коли поведінка учасників судового засідання свідчить про умисний характер їхніх дій, направлений на невинуватене затягування процесу чи зловживання своїм процесуальним правом, суд має реагувати на вказані випадки законними засобами, щоб не було знівельовано ключовий принцип – верховенство права, у тому числі проводити судові засідання за відсутності особи, якщо таке затягування може нашкодити справі чи іншим учасникам справи.

2. Суддя вчинив дії, які негативно впливають на авторитет правосуддя.

(підпункт 3.14 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

2.1. З [досьє](#) судді (с. 54–55) відомо, що суддя з 2006 року і дотепер обіймає посаду голови суду.

Відповідно до принципу, утіленого в законодавстві, зайняття посади голови суду повинно обмежуватися двома строками поспіль (ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), який слід розуміти так, що суддя не може обіймати одну й ту саму адміністративну посаду в суді більше як два строки поспіль, незалежно від того, коли і за яким законом його було обрано (призначено) на цю посаду. До послідовного зайняття адміністративної посади потрібно відносити і випадки припинення повноважень на адміністративній посаді й обрання на цю посаду знову через деякий час за умови, що протягом цього часу зазначену посаду не обіймала інша особа.

Таку ж позицію підтримала Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Зокрема, у рішенні колегії ВККС від 11.02.2019 № 189/вс-19 щодо кандидата на посаду судді Верховного Суду Шаповала М. М. сказано:

«Комісія критично оцінює пояснення кандидата, оскільки норми законодавства, що регулювали та регулюють порядок обрання суддів на адміністративні посади та

звільнення з цих посад, встановлюють що суддя не може займати більше як два строки поспіль одну адміністративну посаду у відповідному суді.

Кодекс суддівської етики зобов'язує суддю, який перебуває на адміністративній посаді в суді утримуватись від поведінки, дій або висловлювань, які можуть призвести до сумнівів у єдиному статусі суддів і в те, що професійні судді здійснюють колективне вирішення питань організації роботи суду (ст. 13 Кодексу суддівської етики).

Аналіз наведених норм свідчить, що обмеження права перебування на одній адміністративній посаді більш ніж два строки поспіль направлено на забезпечення єдиного статусу судді та усунення навіть теоретичної можливості зловживань з боку суддів, які займають адміністративні посади.

У свою чергу, особа у статусі судді зобов'язана дотримуватись правил суддівської етики, у тому числі виявляти та підтримувати високі стандарти поведінки у будь-якій діяльності з метою укріплення суспільної довіри до суду, забезпечення впевненості суспільства в чесності та непідкупності суддів».

Ігнорування правила про обрання на адміністративну посаду «не більше двох строків поспіль» свідчить про те, що суддя докладає недостатньо зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини його поведінка була бездоганною (ст. 3 Кодексу суддівської етики).

2.2. Суддя був головою у справі № 522/3635/19, де Гаврилюка Юрія Олеговича та Руденка Станіслава Андрійовича звинувачували у [нападі](#) у червні 2018 року на одного з лідерів ГО «Автомайдан» Віталія Устименка. Цей напад мав значний суспільний резонанс, а моніторингом розслідування справи займається багато [організацій](#), у т. ч. [міжнародних](#), спеціально створена парламентська [тимчасова слідча комісія](#), яка здійснює парламентський контроль за розслідуваннями нападів на громадських активістів.

Прокуратура звинувачувала нападників у замаху на вбивство (ч. 2 ст. 15, п.п. 11, 12 ч. 2 ст. 115, ч. 1 ст. 263 КК України). Однак [вироком](#) від 07.12.2020 колегія суддів під головуванням судді Кічмаренка С. М. перекваліфікувала вчинене на хуліганство із застосуванням холодної зброї (ч. 4 ст. 296), визнала їх винними та призначила покарання у вигляді чотирьох років позбавлення волі. При цьому звільнила нападників від відбування покарання, якщо вони протягом двох років не вчинять нового злочину. Одразу ж після оголошення вироку їх звільнено з-під варти. Тобто фактично обвинувачені отримали два роки умовно.

Такий вирок спричинив суспільний [резонанс](#) і з [погляду](#) зовнішніх спостерігачів виглядає як непропорційно м'який, що не відповідає завданням кримінального провадження, відповідно до якого кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, має бути притягнутий до відповідальності в міру своєї вини.

3. Суддя використовував сумнівні способи набуття майна у власність, встановлення певних юридичних фактів, ухилення від оподаткування тощо. Суддя допускав поведінку, яка призвела до істотних порушень правил процесу.

(підпункти 3.9, 3.11 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

3.1. [Рішенням](#) Приморського районного суду м. Одеси від 04.10.2007 у справі № 2-8265/07 визнано «за *ОСОБА_1, ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4* право власності на *прибудоване нежитлове приміщення (лоджію), загальною площею 14,5 кв.м., а взагалі на квартиру АДРЕСА_1, загальною площею 104,2 кв.м. (житлова площа 65 кв.м), в рівних частках*».

Цим рішенням за суддею, його колишньою дружиною та дочкою визнано право власності на квартиру [на вул. Мала Арнаутська](#) у м. Одеса. Квартира судді розташована на третьому поверсі триповерхового будинку, до неї він **прибудував лоджію з підвалом** загальною площею 14,5 кв. м. На засіданні представник Одеської міської ради позов не визнав, пояснивши, що будівництво здійснено позивачами самостійно, без відповідного на це дозволу та дозвільних документів. Окрім того, будинок належить до споруд з великим ступенем пошкодження.

За таких умов визнання судом права власності на самостійну прибудову до пошкодженого будинку в історичному центрі Одеси є очевидно сумнівним рішенням, метою якого є набуття власності в обхід вимог закону.

Звертаємо увагу, що на той момент (з 2006 року) суддя був головою Приморського суду, який розглядав цей позов. Відповідно до ст. 108 ЦПК України, який діяв на дату розгляду позову, підсудність цивільних справ, у яких однією зі сторін є суд або суддя цього суду, визначається ухвалою судді суду вищої інстанції без виклику сторін. Тобто позов Кічмаренка С. М. узагалі не міг розглядатися в цьому суді. Про це не могли не знати сам Кічмаренко С. М. і суддя Кравчук Т. С., який ухвалив рішення.

Опісля суддя Кічмаренко С. М. використав це рішення для реєстрації права власності на цю нерухомість за собою та членами своєї сім'ї, хоча усвідомлював його незаконність. Це свідчить про усвідомлену поведінку, яка явно суперечить правилам професійної етики.

За сталою практикою ГРД, а також Громадської ради міжнародних експертів та Верховного Суду (див. [рішення](#) Верховного Суду у справі № 9901/85/19 від 17.04.2019), така поведінка є порушенням критеріїв доброчесності та професійної етики.

3.2. Суддя є власником гаражу, розташованого у м. Одеса, вулиця Довженка, будинок 4-А загальною площею 153,4 кв. м, який набуто у власність 07.10.2009 на підставі рішення Малиновського районного суду м. Одеси від 11.08.2009 у справі № 2-8831/09.

У Єдиному державному реєстрі судових рішень відсутнє це рішення, тому з його змістом ознайомитися немає можливості. Проте з [ухвали](#) Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 24.06.2020 у справі № 991/2115/19 відомо, що цей факт був предметом розслідування НАБУ у кримінальному провадженні № 52019000000000685. Воно було закрито, однак заявник стверджував, що, згідно з листом Департаменту архівної справи та діловодства № 4222-11.1-31 від 17.09.2019, у документах Приморської районної державної адміністрації Одеської міської ради відсутнє розпорядження про дозвіл на проведення будівельних робіт гаража. Таким чином, є підстави вважати, що цим рішенням також визнано право власності на самовільне будівництво.

3.3. З вебсайту <http://blog.prosud> відомо, що [рішенням](#) Малиновського суду м. Одеси від 28.11.2005 у справі № 2-9811/2005 у складі судді Кічмаренка С. М. визнано право власності за Ігорем Артеменком (чинний член ВРП, який на той момент був суддею військового апеляційного суду Південного регіону) в Одесі на житловий будинок площею 222,4 кв. м на вул. Миколаївська дорога, 168-Г.

Проте ця нерухомість розташована в Суворовському районі м. Одеси. Відповідно до ст. 114 чинного на той час ЦПК України, позов мав би розглядати Суворовський суд міста Одеси. Тобто справу розглянуто з грубим порушенням правил підсудності.

З цього рішення випливає, що І. Артеменко на підставі договору купівлі-продажу від 13.03.2005 придбав у ТОВ «Будинок Павлович» 48/100 частин нежилих будівель водної станції. Підписантом цього договору та директором ТОВ «Будинок Павлович» була дружина члена ВРП – Артеменко Ірина Володимирівна. Згодом пан Артеменко перебудував гараж і звів житловий будинок. Після цього ТОВ «Будинок Павлович» подав до Артеменка позов, відповідно до якого цим будівництвом він начебто завдав збитків товариству, яке очолює його дружина. Артеменко у відповідь подав зустрічний позов, яким просив визнати право власності на будинок. Саме зустрічний позов і було задоволено.

Сам спір має характер штучного, що, на думку [експертів](#), свідчить про явне застосування у цьому випадку схеми реєстрації права власності на нерухоме майно в обхід законної процедури.

4. Суддя безпідставно не задекларував своєчасно своє майно чи члена сім'ї, що є ліквідним активом, дохід, або значно занижив його обсяг і (або) вартість, або безпідставно не подав інформацію для декларування членом сім'ї.

(підпункти 4.6. п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

24.11.2020 суддя на підставі договору купівлі-продажу придбав будинок площею 290 кв. м і земельну ділянку під ним (кадастровий номер 5121083800:02:001:0021) площею 0,1092 га, а також сусідню земельну ділянку (кадастровий номер 5121083800:02:001:0136) площею 0,1138 га за адресою: Одеська обл., Біляївський р-н, с. Маринівка, вул. ім. Сташкова.

Відповідно до договорів, будинок із землею придбано за 294111 грн, а сусідню земельну ділянку – за 35346 грн. Однак така ціна видається явно заниженою. Відповідно до даних технічного паспорта, будинок збудовано у 2009 році, він [розташований](#) у мальовничому місці на березі Хаджибейського лиману. [Ринкові ціни](#) на нерухомість у цьому селі щонайменше вдвічі вищі.

Додатково надаємо Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію, яка сама собою не стала підставою для висновку, але потребує пояснень судді.

1. З досьє судді відомо, що він проходив навчання з 18.11.2013 по 29.11.2013. Проте в Єдиному державному реєстрі судових рішень є його [рішення](#) від 20.11.2013.

2. Як [повідомляє](#) видання Судовий репортер, 02.11.2020 суддя, за клопотанням адвоката, у справі № 522/10986/20 [змінив](#) обвинуваченому запобіжний захід із тримання під вартою на цілодобовий домашній арешт, хоча прокурор наполягав на продовження тримання під вартою. У статті зазначають, що після виходу обвинуваченого із СІЗО, він вчинив крадіжку із використанням отрути, внаслідок чого один потерпілий помер. Слідчі кваліфікували подію як розбій, спрямований на заволодіння майном (ч.4 ст.187 КК України) та умисне вбивство з корисливих мотивів (п.6 ч.2 ст.115 ККУ). 06.12.2020 обвинуваченому, якого суддя випустив під цілодобовий домашній арешт, обрали запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

15.12.2020 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 8-ма голосами з 15 голосів членів Ради. Маселко Роман заявив самовідвід.

У голосуванні взяли участь 8 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Мєлких Едуард
- 5) Савчук Андрій
- 6) Соколенко Наталія
- 7) Шепель Тарас
- 8) Яким'як Олег

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)